

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ
КАФЕДРА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ТА ТУРИСТИЧНОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ БІЗНЕС**

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь магістр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

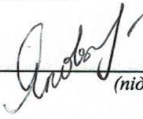
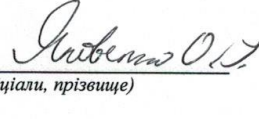
спеціальність 073 Менеджмент
(код і назва спеціальності)

освітня програма «Менеджмент: адміністрування діяльності суб'єктів господарювання»
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою управління підприємницькою та туристичною діяльністю
протокол № 7 від 24.12.13р.

Завідувач кафедри

 О.М.Сорока
(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

д. е. н., проф. кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю
Захарченко В.І.

Рецензенти програми:

д. е. н., проф. кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю
Меркулов М.М.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	16	4
Модулів: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120	-	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр: 1-2	Семінарські заняття:	
	16	4
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 3	-	-
- самостійна робота: 6	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	88	112

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інтелектуальний бізнес, як особливий вид економічної діяльності, що характеризується інноваційністю, ризиковістю, вільним проявом ініціативи і направлений на ефективну мобілізацію матеріальних, фінансових, трудових ресурсів для отримання прибутку.

Метою навчання дисципліни є формування у студентів комплексу теоретичних знань і практичних навичок формування та управління інтелектуальним бізнесом, економічного обґрунтування напрямків його розвитку та забезпечення успішного функціонування.

Міждисциплінарні зв'язки: теоретичною базою вивчення дисципліни є наступні дисципліни: економіка підприємства, інноваційний розвиток підприємств, стратегічне управління підприємством, соціальна відповідальність, конкурентоспроможність підприємства.

Передумови для вивчення дисципліни – це вивчення таких дисциплін як «Економічне управління діяльністю суб'єктів господарювання», «Управління фінансово-економічною діяльністю», «Управління проектами та ризиками», «Економіка і організація інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання».

Міждисциплінарні зв'язки існують з наступними дисциплінами: «Економіка і організація інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання» та «Управління проектами та ризиками».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання:

- основних теоретико-методичних засад інтелектуального бізнесу;
- сутності та специфіки інтелектуальних продуктів та процесу їх створення;
- процесу моделювання інтелектуального бізнесу;
- законодавчої бази започаткування та ведення інтелектуального бізнесу;
- методів управління ризиками інтелектуального бізнесу;
- схем і моделей просування та комерціалізації інтелектуальних продуктів;
- особливостей управління інтелектуальним бізнесом.

2. Уміння:

- виявляти та класифікувати інтелектуальні продукти;
- визначати прийнятні бізнес-моделі інтелектуального бізнесу;
- обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення інтелектуальних продуктів;
- застосовувати законодавчу базу для створення та ведення інтелектуального бізнесу;
- оцінювання кон'юнктуру ринків і результатів діяльності у сфері інтелектуального бізнесу;
- визначати ризики інтелектуального бізнесу та управляти ними;
- приймати обґрунтовані рішення та управляти інтелектуальним бізнесом.

3. Комунікація:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності;
- зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;
- використання державної мови у професійній діяльності;
- здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію;
- практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці.

4. Автономність та відповідальність:

- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проєктів, спрямованих на розв'язання складних соціально значущих проблем, лідерство та автономність під час їх реалізації;
- глибоке усвідомлення та відповідальність за наукове обґрунтування стратегічних рішень, достовірність прогнозування розвитку суспільства;
- безперервний саморозвиток і самовдосконалення;
- відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди;
- здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)							
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Основні засади інтелектуального бізнесу. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення	4	2	2				15	4	2	2				20
2.	Тема 2. Нормативно-правові засади інтелектуального	4	2	2				14							20

	бізнесу в Україні													
3.	Тема 3. Моделювання та управління інтелектуальним бізнесом	12	6	6			15	4	2	2				22
4.	Тема 4. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу	4	2	2			15							20
5.	Тема 5. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів	4	2	2			10							10
6.	Тема 6. Ризики інтелектуального бізнесу	4	2	2			15							16
Проміжний контроль							4							4
Разом:		32	16	16			88	8	4	4				112

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Основні засади інтелектуального бізнесу. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення

Основні поняття інтелектуального бізнесу. Сутність категорій «інтелект», «інтелектуальна праця», «інтелектуальний ресурс», «інтелектуальний продукт», «інтелектуальний потенціал», «економіка знань», «людський ресурс», «інтелектуальний бізнес», «інтелектуальні моделі». Методологічні основи визначення означених категорій. Історія розвитку інтелектуального бізнесу. Класифікації інтелектуального бізнесу та їх особливості.

Види та результати інтелектуальної діяльності. Результати літературно-мистецької та науково-технічної діяльності. Загальна характеристика інтелектуальних продуктів: поняття, сутність, зміст. Закономірності створення інтелектуальних продуктів та їх специфіка щодо трактування традиційного набору властивостей ринкових товарів. Форменні інтелектуальні продукти та їх особливості. Змістовні інтелектуальні продукти. Схеми і моделі просування та комерціалізації інтелектуальних продуктів

Тема 2. Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні

Регулювання правовідносин у сфері інтелектуального бізнесу на основі Конституції України. Загальне законодавство України стосовно інтелектуального бізнесу. Спеціальне законодавство в сфері інтелектуального бізнесу, у тому числі міжнародне законодавство. Інші нормативно-правові акти з питань інтелектуального бізнесу. Формування Концепції розвитку національної системи інтелектуального бізнесу. Необхідність подальшого удосконалення нормативно-правової бази в сфері інтелектуального бізнесу. Гармонізація національного законодавства з питань інтелектуального бізнесу з відповідними міжнародно визнаними нормами і правилами.

Тема 3. Моделювання та управління інтелектуальним бізнесом

Розвиток концепції моделювання інтелектуального бізнесу. Визначення та функції, основні підходи до формування моделі інтелектуального бізнесу. Принцип інтелектуального лідерства (А. Сливоцький, Г. Хамел, К.К. Прохалад). Стратегія блакитного океану (Чан Кім, Рене Моборн). Формування системи моделювання інтелектуальної мережі бізнес-процесів.

Комплексна модель управління інтелектуальним бізнесом. Модель оцінки інтелектуального бізнесу на рівні співробітника. Модель інтелектуального бізнесу із використанням імітаційного моделювання. Моделювання впливу інтелектуального капіталу на інноваційний розвиток підприємства.

Поняття управління інтелектуальним бізнесом. Система корпоративного управління інтелектуальним бізнесом. Основні принципи та функції управління інтелектуальним бізнесом. Основні площини управління інтелектуальним бізнесом: управління результатами творчої діяльності, управління людьми, що створюють інтелектуальний продукт, управління організаціями, що розробляють або використовують інтелектуальний продукт. Механізм управління інтелектуальним бізнесом як механізм захисту прав інтелектуальної власності. Організаційна структура системи управління інтелектуальним бізнесом.

Тема 4. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу

Формування системи інформаційного забезпечення інтелектуального бізнесу, що відповідає світовим конкурентним ринковим вимогам. Бази і банки даних науково-технічної та ринкової інформатизації. Потреба в інформації на різних фазах і етапах розвитку інтелектуального бізнесу. Патентно-інформаційне забезпечення діяльності сучасного інтелектуального бізнесу. Патентно-правова, патентно-технічна і патентно-економічна інформація. Система патентної інформації і документації в Україні. Системи електронного документообігу (СЕД) сучасного інтелектуального бізнесу. Системи імітаційного моделювання та бізнес-аналітики (Business Intelligence – BI), що поєднують процеси збору даних, аналізу, моделювання й прогнозування. Інструменти BI для поглибленої роботи з даними на основі технологій аналітичної обробки даних OLAP (On-Line Analytical Processing).

Тема 5. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів

Роль держави в процесі формування інтелектуального бізнесу на основі мотиваційного механізму. Етапи мотиваційного механізму формування інтелектуального бізнесу. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів на індивідуальному і на мікроекономічному рівнях. Поєднання самомотивації та зовнішніх мотиваторів творчої активності виробників інтелектуальних продуктів. Структура внутрішніх мотивів виробників інтелектуальних продуктів. Чинники зовнішньої мотивації на рівні підприємства, організації, країни. Зовнішня мотивація виробників інтелектуальних продуктів у формі адміністративного, економічного, соціального, морально-психологічного впливу. Матеріальна та нематеріальна мотивація інтелектуальної активності.

Тема 6. Ризики інтелектуального бізнесу

Місце і роль ризиків в інтелектуальній діяльності. Класифікація ризиків за певними критеріями. Ризики учасників інтелектуального бізнесу та їх характеристики. Основні фактори ризику, що виникають у процесі функціонування інтелектуального бізнесу. Зовнішні фактори прямої та непрямої дії. Внутрішні фактори. Основні етапи управління ризиками. Причини та наслідки виникнення ризиків інтелектуального бізнесу. Кількісні оцінки ризику інтелектуального бізнесу в умовах невизначеності. Методи кількісної оцінки або вимірювання ризиків. Основні методи зниження ризиків інтелектуального бізнесу: розподілу ризиків, диверсифікації, зниження невизначеності, лімітування, хеджування та страхування.

5.2. Тематика семінарських занять.

Тема 1. Основні засади інтелектуального бізнесу. Інтелектуальні продукти: сутність і особливості створення.

Тема 2. Нормативно-правові засади інтелектуального бізнесу в Україні.

Тема 3. Моделювання та управління інтелектуальним бізнесом.

Тема 4. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу.

Тема 5. Мотивація виробників інтелектуальних продуктів.

Тема 6. Ризики інтелектуального бізнесу.

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

Загальний обсяг СРС з дисципліни «Інтелектуальний бізнес» становить 88 год. для студентів денної форми навчання та 112 годин для студентів заочної форми навчання.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з дисципліни:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
- підготовка до семінарських занять;
- вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання;
- анотування статей;
- підготовка рефератів (доповідей);
- підготовка студентів до проведення поміжного (модульного) контролю.

Розподіл годин на виконання СРС

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	10	3
2.	Опрацювання законодавчої бази України з питань інтелектуальної власності	10	15
3.	Підготовка до семінарських занять	14	4
4.	Підготовка до модульного (проміжного) контролю	4	4
5.	Опрацювання тем, винесених на самостійну підготовку, в тому числі конспектування	27	66
6.	Підготовка рефератів (доповідей)	15	10
7.	Анотування статей	8	10

Завдання для індивідуальної самостійної роботи студентів, що навчаються на денній та заочній формі подано у силабусі дисципліни

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання та окрім завдання визначених до кожної теми передбачає написання реферату на одну із запропонованих тем. Разом з тим у здобувач освіти може запропонувати свою тему у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Також за бажанням студент може написати декілька рефератів протягом семестру для підвищення загальної оцінки за курс.

Окрім цього замість написання реферату можуть бути зараховано прослуховування курсів і у відповідності до тема навчальної дисципліни на платформах EdEra, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю:* усне опитування, перевірка завдань індивідуальної самостійної роботи

6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота

6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік

6.4. *Засоби діагностики результатів навчання:* подано у силабусі навчальної дисципліни

6.5. *Критерії оцінювання результатів навчання:* подано у силабусі навчальної дисципліни

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Ноутбук, проєктор

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основна література

1. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність: підруч. К.: Знання, 2008. 431 с.
2. Іванова В.В. Інтелектуальний бізнес: підруч. Суми: Університетська книга, 2017. 330 с.
3. Інтелектуальна власність в Україні: збірник законодавчих і нормативних актів. Видавництво: Паливода А.В., 2017. 740 с.
4. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 276 с.
5. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2013. 504 с.
6. Мікульонок І.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. 3-є вид., перероб. та доп. Київ: Кондор, 2014. 240 с.
7. Потехіна В.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. К.: ЦУЛ. 2008. 414 с.
8. Степанов О.П., Гончарова Н.П., Андрощук Г.О. Інноваційний бізнес: навчальний посібник. Київ: Книжкове видавництво Національного авіаційного університету, 2007. 416 с.
9. Тимохова Г.Б. Інтелектуальний бізнес: навч. посіб. Кондор, 2018. 316 с.
10. Цибульов П.М. Управління інтелектуальною власністю: підруч. К: Держ. ін-т інтел. власн. 2009. 312 с.
11. Черняк О. І. Інтелектуальний аналіз даних: підруч. К.: Знання, 2014. 599 с.

8.2 Допоміжні джерела:

1. Бошицький Ю.Л. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. для студ. виш. навч. закл. К.: Логос, 2007. 488 с.
2. Вачевський В.М. Соціально-економічні аспекти використання інтелектуальної власності в сучасних умовах. Теорія і практика: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2004. 376 с.
3. Вачевський М. В., Кремень та ін. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності: підруч. / За ред. проф. М.В. Вачевського. К.: ВД Професіонал, 2005. 448 с.
4. Дмитришин В.С., Березанська В.І. Інтелектуальна власність на програмне забезпечення в Україні. К.: Вірлен, 2005. 304 с.
5. Захарченко В.І., Корсікова Н.М., Меркулов М.М. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. 448 с.
6. Мушкін І.М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійного вивчення дисципліни «Інтелектуальний бізнес» (для магістрів). К.: МАУП, 2016. 19 с.
7. Стеценко, І.В. Моделювання систем: навч. посіб. Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2010. 399 с.

8.3 Інтернет-ресурси

1. Загальне законодавство України в сфері інтелектуальної власності. URL: <http://iii.ua/uk/normativno-pravova-baza>.
2. Інтелектуальні ресурси підприємства, що функціонують у зовнішньому середовищі. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/25747481.pdf>.
3. Інформаційне забезпечення інтелектуального бізнесу. URL: <https://divovo.in.ua/navchalenij-posibnik-dlya-studentiv-ekonomichnih-specialenoste-v3.html?page=8>.
4. Луцик М.В. Інтелектуальні ресурси як основа конкурентоспроможності національних економік. URL: : [http://ird.gov.ua/sep/sep20131\(99\)/sep20131\(99\)_581_Lutsykmv.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20131(99)/sep20131(99)_581_Lutsykmv.pdf).

5. Несчетна Т., Рябець А. Патентна інформація важливе джерело інноваційного розвитку. URL: https://www.mao.kiev.ua/biblio/jscans/svitogliad/svit-2010-25-5/svit-2010-25-5-57-neschetna_ryabec.pdf.
6. Падерін І.Д., Горященко Ю.Г., Романов О.В. Інтелектуальний бізнес як найважливіший напрям інноваційного розвитку підприємств. URL: [http://www.venu-journal.org/download/2017/1\(32\)/pdf/14-Paderin.pdf](http://www.venu-journal.org/download/2017/1(32)/pdf/14-Paderin.pdf).
7. Семикіна М. В., Петіна О. М. Інтелектуальний бізнес: навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей денної та заочної форми навчання. Кіровоград: КНТУ, 2015. 141 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/3605/1/IB%20met.pdf>.
8. Семів Р.А. Інтелектуальні ресурси в системі інноваційного розвитку економіки. URL: file:///C:/Users/Admin/Downloads/VUbsNbU_2013_1_24.pdf.
9. Червона О.Ю. Особливості управління інтелектуальним підприємництвом. URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/4_2016/49.pdf.